

Bilag 4 Drøftelse af Københavns Doughnut 2024 i Borgerrepræsentationen, 30. maj 2024

Økonomiforvaltningen har med inddragelse af de andre forvaltninger udarbejdet Københavns anden doughnutrapport 2024. Samlet peger rapporten på, at København har en række uløste udfordringer relateret til Jordens klima- og økosystemer, mental sundhed, ligestilling og ulighed, beskæftigelses- og aktiveringsindsats, boligforhold og byens infrastruktur.

Københavns Doughnut 2024 forelægges Borgerrepræsentationen til efterretning.

Indstilling

Indstilling om,

1. at Københavns Doughnut 2024 inkl. skitsering af løsningsbehov, jf. bilag 1, tages til efterretning.

(Økonomiudvalget)

Problemstilling

Med budget 2023 blev det besluttet at implementere doughnutmodellen i Københavns Kommune som forsøg i tre år. Doughnutmodellen implementeres i form af en årlig statusrapport, som også skitserer løsningsbehov. Økonomiforvaltningen (ØKF) har med inddragelse af de andre forvaltninger for anden gang udarbejdet den årlige statusrapport, Københavns Doughnut 2024.

Borgerrepræsentationen (BR) vedtog d. 14. marts 2024 et medlemsforslag fra Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti, Alternativet og Dansk Folkeparti, hvor BR pålægger forvaltningerne, at de pba. af doughnutrapporten gennemgår de ubalancer og mangler, der ligger indenfor forvaltningens ressort, hvorefter det er op til udvalget at diskutere og træffe beslutninger om eventuelle mangler og ubalancer.

Løsning

Københavns Doughnut er en statusrapport, der giver et overblik over, hvordan København præsterer på udvalgte indikatorer, herunder på hvilke områder København særligt overskrider de planetære grænser og ikke sikrer det sociale fundament tilstrækkeligt set i forhold til kommunens målsætninger. På den baggrund skitserer Københavns Doughnut en række områder, hvor der er et særligt løsningsbehov.

27-06-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 13683

Dokumentnummer i F2
148595

Sagsnummer i eDoc
2024-0232736

Sagsbehandler
Morten Højer

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Rapporten udarbejdes af ØKF med inddragelse af de andre forvaltninger. Københavns første doughnutrapport blev forelagt Økonomiudvalget (ØU) til efterretning i foråret 2023. Med Københavns Doughnut 2024 udgives kommunens anden doughnutrapport.

1. Principper for valg af indikatorer

Indikatorerne i Københavns Doughnut er udvalgt i tæt samarbejde med forvaltningerne og med inspiration fra andre byers arbejde med Doughnutmodellen. I udvælgelsen af indikatorer er der lagt vægt på, at indikatorerne skal være målbare, afspejle resultater frem for aktiviteter, og at data skal kunne leveres indenfor et rimeligt ressourceforbrug i forvaltningerne.

2. Principper for valg af grænseværdier

Der eksisterer ingen forskningsbaseret definition på grænserne i det sociale fundament. Derfor er grænseværdierne for indikatorer i det sociale fundament så vidt muligt fastsat på baggrund af kommunens politiske målsætninger. Derved afspejler modellens grænser i det sociale fundament også det politiske ambitionsniveau på flere områder. I tilfælde hvor der ikke eksisterer politiske målsætninger på området, er der anvendt benchmarks baseret på relative sammenligninger. Fx tidligere opgørelser, gennemsnit fra 6-byerne eller et nationalt gennemsnit.

De planetære grænser er defineret af forskere fra Stockholm Resilience Centre. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at omsætte alle de planetære grænser til lokale grænseværdier for København. I disse tilfælde er der suppleret med lokale indikatorer for København med tilhørende relevante grænseværdier eller kommunale målsætninger.

3. Sammenligning med Københavns Doughnut 2023

De udvalgte indikatorer og grænseværdier kan fra år til år opdateres med nye indikatorer, der afspejler ændringer i politiske ambitioner, nye tilgængelige datakilder eller erfaringer fra tidligere års afrapportering. Det skal derfor understreges, at Københavns Doughnut 2024 ikke kan sammenlignes med Københavns Doughnut 2023 på alle parametre, idet anvendte opgørelsesmetoder kan være ændrede, og nye indikatorer er kommet til, mens andre er udgået.

4. Eksempler på anvendelse af doughnutøkonomi i praksis

Som noget nyt præsenteres med Københavns Doughnut 2024 to cases, som er eksempler på, hvordan et løsningsbehov kan anskues i et doughnutøkonomisk perspektiv. Eksemplerne illustrerer, hvordan en konkret indsats kan have både positive og negative konsekvenser på tværs af doughnutmodellens dimensioner, hvilket ud fra et doughnutøkonomisk perspektiv er vigtigt at have for øje, når der udvikles løsningsforslag. De to cases er dermed også eksempler på, hvilke udfordringer der kan være ved anvendelsen af Doughnutmodellen som et konkret styringsredskab.

De to cases skal ses som eksempler på, hvordan doughnutmodellen kan anvendes i praksis snarere end konkrete løsningsforslag til specifikke udfordringer.

5. Identificerede løsningsbehov i Københavns Doughnut 2024

Københavns Doughnut 2024 viser et løsningsbehov på områder, der svarer til Københavns Doughnut 2023 på nær et enkelt nyt tema omhandlende tilpasning af Københavns infrastruktur i forhold til byens stigende befolkningstilvækst. Samlet peger de udvalgte indikatorer i Københavns Doughnut 2024 på, at København har en række uløste udfordringer relateret til Jordens klima- og økosystemer, mental sundhed, ligestilling og ulighed, beskæftigelses- og aktiveringsindsats, boligforhold og byens infrastruktur.

5.1. Løsningsbehov indenfor Økonomiudvalgets ressort

Doughnutmodellens dimensioner relaterer sig til velfærd samt klima- og miljø. Som følge heraf er der kun et begrænset antal indikatorer i Københavns Doughnut, som relaterer sig til ØU's områder, hvilket også afspejles i de identificerede løsningsbehov.

Som beskrevet ovenfor viser Københavns Doughnut 2024 dog et større løsningsbehov indenfor Jordens klima- og økosystemer. Offentligt forbrug er også en betydelig kilde til forbrugsbaseret udledning, og inden for kommunens forbrug er det særligt byggeri og anlæg, der bidrager til Københavns forbrugsbaserede CO₂-udledning og til inddragelse af arealer, der ellers kunne være anvendt mere klimavenligt. I udviklingen af Klimaplan 2035 fokuseres der derfor blandt andet på at identificere løsninger til at reducere CO₂-udledningerne fra Københavns Kommunes eget byggeri og anlæg.

6. Københavns Doughnut og FN's Verdensmål

Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen vedtog i maj 2023, at opfølgningen på Københavns Kommunes handleplan for FN's verdensmål skal erstattes af doughnutrapporten grundet overlap mellem de to afrapporteringer. Derfor indeholder Københavns Doughnut 2024 som noget nyt markeringer af, hvilke indikatorer der afspejler FN's verdensmål, ligesom der er tilføjet et afsnit om, hvordan doughnutrapporten relaterer sig til verdensmålene.

7. Medlemsforslag vedrørende Københavns Doughnut

Den 14. marts 2024 vedtog Borgerrepræsentationen (BR) følgende medlemsforslag fremstillet af Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti, Alternativet og Dansk Folkeparti, jf. bilag 2:

at BR pålægger forvaltningerne, at de på baggrund af den årlige Doughnut-rapport, fremlægger/gennemgår de mangler og ubalancer, der ligger indenfor forvaltningens ressort. Det er op til udvalget at diskutere og træffe beslutninger om eventuelle mangler og ubalancer.

ØKF indstiller, at ØU i forbindelse med afrapporteringen vedr. Københavns Doughnut tager de opgjorte mangler og ubalancer til efterretning, jf. medlemsforslagets ordlyd.

Økonomi

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Søren Hartmann Hede /Nicolai Kragh Petersen

Øversigt over politisk behandling

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget over for Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at Københavns Doughnut 2024 inkl. skitsering af løsningsbehov, jf. bilag 1, tages til efterretning.

Økonomiforvaltningen indstiller over for Økonomiudvalget,

2. at identificerede ubalancer og mangler i Københavns Doughnut 2024, som ligger indenfor Økonomiforvaltningens ressort, tages til efterretning,
3. at det godkendes, at medlemsforslaget fra Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti, Alternativet og Dansk Folkeparti af den 14. marts 2024, jf. bilag 2, hermed er håndteret for så vidt angår Økonomiudvalgets ressort.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 21. maj 2024

Indstillingens 1. at-punkt blev anbefalet over for Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Indstillingens 2. at-punkt blev taget til efterretning uden afstemning.

Indstillingens 3. at-punkt blev godkendt uden afstemning.

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 30. maj 2024

Indstillingen blev taget til efterretning uden afstemning.

Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"I en tid, hvor vi skal nedbringe administrationsudgifterne mest muligt og vi skal sikre, at hver krone bruges så effektivt som muligt, skal vi som politikere også kigge indad. Doughnut modellen er således i Venstres optik udtryk for politisk skabt bureaukrati. Her bruger vi medarbejderressourcer på administration og opfølgning, uden det giver merværdi. Venstre forslår således, at arbejdet hermed ophører."